

SPRAWOZDANIA

SEMINARE
t. 37 * 2016, nr 1, s. 193-217

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI WYŻSZEGO SEMINARIUM DUCHOWNEGO
TOWARZYSTWA SALEZJAŃSKIEGO W KRAKOWIE W ROKU SEMINARYJNYM 2014/2015
(SPRAWOZDANIE WYGŁOSZONO 1 PAŹDZIERNIKA 2015 ROKU W WSDTS W KRAKOWIE)

1. WPROWADZENIE

Minione trzy lata przeżyliśmy we wspólnocie seminaryjnej w duchu łączności z całym Zgromadzeniem Salezjańskim przygotowującym się do przeżywania dwusetnej rocznicy urodzin naszego założyciela św. Jana Bosko. Rok Jubileuszowy, który rozpoczęliśmy, pragniemy nadal przeżywać w duchu wdzięczności za osobę ks. Bosko i być z młodymi i dla młodych.

15 września ubiegłego roku gościliśmy w naszej wspólnocie ks. Generała Angela Fernandez Artime – X następcę ks. Bosko. W czasie wspólnego spotkania ks. Generał zostawił naszej wspólnocie kilka myśli z ostatniej Kapituły Generalnej. Wśród nich jest jedna, która pozostała z nami i została wpisana w program naszego życia: „Ostatnią rzeczą, którą pragnę powiedzieć jest to, że wyzwaniem dla naszego zgromadzenia jest tworzenie procesu formacyjnego dla salezjanów w taki sposób, aby współbracia formowali swoje serce według charyzmatu salezjańskiego na wzór serca Jezusa Dobrego Pasterza [...]. Moim ogromnym pragnieniem jest to, abyście byli salezjanami szczęśliwymi. Pragnę, byście poprzez ks. Bosko potrafili odkrywać głębię Jezusa Chrystusa, który potrafi uczynić Was szczęśliwymi”.

Swoją troskę o wierność charyzmatowi i szczęście wszystkich osób konsekrowanych wyraża również papież Franciszek. Uczynił on rok 2014 i 2015 czasem refleksji również nad naszym życiem. Ojciec święty Franciszek ogłosił Rok Życia Konsekrowanego, wyznaczając nam cele na najbliższe dni, tygodnie i miesiące. Pragnie, abyśmy spojrzeli na przeszłość z wdzięcznością za swój charyzmat. Teraźniejszość natomiast przeżywali z pasją. Pytali się siebie, co Duch mówi dziś do Kościoła, abyśmy coraz głębiej realizowali konstytutywne aspekty naszego życia konsekrowanego. Przyjęcie przyszłości z nadzieją to trzeci cel roku konsekrowanego. Znamy trudności, na jakie napotyka nasze życie w swoich różnych formach. Właśnie pośród tych niepewności, które dzielimy z wieloma nam współczesnymi ludźmi, realizuje się nasza nadzieja będąca owocem wiary w Pana dziejów, który nadal nam powtarza: „nie lękaj się, bo jestem z tobą” (Jr 1,8).

2. WSPÓLBRACIA WSPÓLNOTY FORMACYJNEJ

W roku akademickim 2014/2015 dyrektorem i rektorem wspólnoty seminaryjnej WSDTS w Krakowie był ks. dr Dariusz Kozłowski. Wraz z nim radę domu tworzyli: ks. Andrzej Rolnik, wikariusz dyrektora i kierownik studiów, ks. dr Robert Bielen (rektor kaplicy p.w. MB Wspomnienia Wiernych), ks. Rafał Burnicki (katecheta), ks. Janusz Kasza (ekonom). Ponadto wspólnotę zakonno seminaryjną współtworzyli: ks. Dariusz Porzucek (kierownik biblioteki, spowiednik), ks. Henryk Badura (spowiednik), ks. Jan Krawiec, ks. Jan Wilkołek, ks. prof. dr hab. Tadeusz Biesaga, ks. dr Józef Marszałek i ko. Ludwik Jarosz. Z początkiem sierpnia przybył do naszej wspólnoty ks. Dariusz Skowron z inspektorii warszawskiej, który rozpoczął studia z muzyki kościelnej na UPJPII i Akademii Muzycznej. Współbracia młodszych ogółem było 32: 7 na trzecim kursie, 8 na czwartym, 10 na piątym roku i 7 diakonów na kursie szóstym.

3. INAUGURACJA

Inauguracja roku akademickiego odbyła się 1 października w gmachu WSDTS w Krakowie. Uroczystej Mszy Świętej rozpoczynającej inaugurację przewodniczył i kazanie wygłosił ks. inspektor Dariusz Bartocha z Krakowa. Po Eucharystii w auli seminaryjnej miała miejsce oficjalna część inauguracji na którą złożyło się uroczyste odśpiewanie *Gaude Mater Polonia*, powitanie przez Rektora przybyłych gości, sprawozdanie rektorskie, wygłoszenie uroczystej formuły otwarcia nowego roku. Wykład inauguracyjny, pt. «*Błąd antropologiczny*» i jego skutki w teologii i kulturze, wygłosił ks. prof. dr hab. Andrzej Maryniarczyk SDB z KUL JP II.

Oficjalną część inauguracji zakończyły wystąpienia zaproszonych gości, a wśród nich księży inspektorów. *Gaudeamus Igitur*, odśpiewane przez nasz chór CANTICUM pod dyrekcją p. Andrzeja Korzeniowskiego profesora Akademii Muzycznej z Krakowa, zakończył część na auli seminaryjnej. Zwieńczeniem inauguracji był wspólny posiłek w jadalni i rozmowy przy kawie i herbacie.

4. WSPÓŁPRACA Z UPJPII W KRAKOWIE

Od ponad trzech lat realizujemy bardziej ścisłą współpracę z Wydziałem Teologicznym Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, która otwiera możliwości jeszcze lepszej konsolidacji pomiędzy nami a uczelnią papieską na wielu płaszczyznach. W roku sprawozdawczym czterech salezjanów było etatowymi pracownikami dydaktycznymi i naukowymi Uniwersytetu PJPiI: ks. dr hab. Wojciech Życiński, prof. UPJPII, ks. dr hab. Tadeusz Biesaga, prof. UPJPII, ks. dr hab. Sylwester Jędrzejewski, ks. dr Roman Mazur. Pięciu wykładowców Uniwersytetu PJPiI było bezpośrednio zaangażowanych w proces formacji w naszym seminarium poprzez prowadzenie zajęć dydaktycznych: ks. prof. dr hab. Kazimierz Panuś, o. dr hab. Dariusz Kasprzak OFMCap, prof. UPJPII, ks. dr Jan Klimek, ks. dr Witold Ostafiński, ks. dr Stanisław Mieszczak SCJ.

Nasza wspólnota czynnie włączała się w życie Papieskiego Uniwersytetu Jana Pawła II poprzez udział w seminariach naukowych oraz innych wydarzeniach kulturalnych organizowanych przez wspólnotę uniwersytecką. Rektor WSDTS uczestniczył w Radach Wydziału Teologicznego UPJPII. Studenci i wychowawcy seminarium uczestniczyli w ważniejszych wydarzeniach akademickich: w dorocznej pielgrzymce studentów do Kalwarii Zebrzydowskiej, w uroczystej inauguracji roku akademickiego, Mszy św. za zmarłych pracowników naukowych uczelni krakowskich. Naszych czterech współpracowników z kursu czwartego i piątego otrzymało stypendia naukowe za bardzo dobre wyniki w nauce i szerokie zaangażowanie w wielu wydarzeniach.

W tym roku, po raz pierwszy, 5 czerwca odbyła się w murach naszego seminarium międzynarodowa konferencja pt. *Kościół w dialogu. 50 lat po Vaticanum II*. Była ona efektem współpracy naszego seminarium z Wydziałem Teologicznym Papieskiego Uniwersytetu Salezjańskiego w Rzymie oraz Katedrą Hermeneutyki Biblijnej i Judaistyki Uniwersytetu Jana Pawła II w Krakowie, której kierownikiem jest biskup Roman Pindel – ordynariusz diecezji bielsko-żywieckiej. Gościliśmy trzech profesorów, salezjanów, z Włoch, jednego prelegenta ze Słowacji oraz trzech biblistów z UPJPII z Krakowa.

5. PERSONEL DYDAKTYCZNY WSDTS

W roku sprawozdawczym funkcję Rektora pełnił ks. dr Dariusz Kozłowski, którego wspomagał w organizacji zajęć dydaktycznych ks. mgr Andrzej Rolnik – prorektor ds. studiów. Personel dydaktyczny w roku akademickim 2014/2015 tworzyło 35 wykładowców: 21 spośród nich to salezjanie; 9 wykładowców to osoby duchowne przynależące do diecezji bądź do innych zakonów; pozostałe 5 osób to wykładowcy świeccy, w tym trzy panie. Wśród wykładowców, 13 posiadało status samodzielnych pracowników naukowych, 17 wykładowców posiadało stopień doktora, pozostali (5) posiadali magisteria specjalistyczne.

Duży wkład w nauczanie naszych alumnów mają nasi współpracownicy dojeżdżający z zewnątrz: z Warszawy, z Lublina, z Wrocławia. Reprezentują oni katolickie ośrodki naukowe jako pracownicy dydaktyczni wyższych uczelni – Uniwersytetu Kard. St. Wyszyńskiego, Katolickiego Uniwersytetu

Lubelskiego JP II, Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu oraz z Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Jest ich wszystkich 10, wśród nich są wybitni znawcy problematyki teologicznej i społecznej.

Już po raz trzeci w minionym roku, zostało zorganizowane spotkanie kadry dydaktycznej naszego seminarium. Cel, który przyświecał nam w tych spotkaniach, to wymiana doświadczeń związanych z wykładami. Wśród zaproszonych wykładowców było siedmiu profesorów podejmujących zajęcia w naszym seminarium. Szukamy najlepszego sposobu dotarcia z wiedzą i nabytym doświadczeniem dydaktycznym do każdego naszego współbrata studiującego. Jak zorganizować studia, kogo zaprosić na wykłady, aby poziom kształcenia stale się rozwijał? Te i inne pytania przyświecały naszemu spotkaniu.

6. SYMPOZJA, KURSY I SZKOLENIA

Alumni naszego seminarium brali udział w kilku sympozyjach i sesjach naukowych organizowanych przez różne uczelnie na terenie całego kraju. Warto wyróżnić niektóre spośród nich. Jesienne sympozja: biblijne na KUL-u i liturgiczne w Łądzie nad Wartą, w których nasi alumni uczestniczą już regularnie. W marcu alumni IV i V roku uczestniczyli w międzynarodowej konferencji *Gender – spojrzenie krytyczne* zorganizowanej przez Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, którego współorganizatorami byli nasi współbracia: ks. dr hab. Tadeusz Biesaga SDB oraz ks. dr hab. Janusz Mączka SDB. W kwietniu w Auli Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie odbyła się konferencja pt. *200-lecie urodzin św. Jana Bosko: «Salezianie wobec współczesnych wyzwań»*. Patronat honorowy nad wydarzeniem objęła Konferencja Salezjańskich Inspektorii Polskich. Uczestniczyli w niej nasi alumni z różnych kursów teologicznych.

Wyższe Seminarium Duchowne Towarzystwa Salezjańskiego w Krakowie wraz z Salezjańskim Centrum Edukacyjnym było współorganizatorem już trzeciego sympozyjum pod ogólnym hasłem: *Dialogi o wychowaniu*. Spotkanie to, organizowane w kwietniu dla nauczycieli i katechetów z salezjańskich szkół, dotyczyło wychowania jako relacji w rodzinie i szkole. Temat tegorocznego sympozyjum brzmiał *Wychowanie jest sprawą serca*.

W Krzydlinie Małej k/Wrocławia na przełomie kwietnia i maja odbyło się Ogólnopolskie Sympozyjum organizowane z okazji Roku Życia Konsekrowanego. Wzięli w nim udział dwaj nasi współbracia starsi, ks. Dyrektor i Wikariusz domu. Gospodarzami spotkania byli Misjonarze Klaretyni, redakcja dwumiesięcznika „Życie Konsekrowane” oraz Podyplomowe Studia Teologii Życia Konsekrowanego Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu. Temat Sympozyjum brzmiał *Wiarą odnowieni – Duchem Świętym umocnieni. Życie konsekrowane 50 lat po Soborze Watykańskim II*.

Miłym wydarzeniem dla naszego seminarium było wystąpienie naszego diakona Roberta Gajewskiego na VII Studenckim Sympozyjum Naukowym, organizowanym przez WSD z Krakowa oraz UPJPII. Uczestnicy starali się odpowiedzieć na pytanie *Ecclesia Semper Reformanda? (Czy Kościół powinien się zawsze reformować?)*. Diakon Robert Gajewski SDB wygłosił referat zatytułowany *Dojrzewanie Ciała Chrystusa - biblijne podstawy sentencji «Ecclesia semper reformanda»*. Wychodząc od dojrzewania ciała Jezusa (por. Łk 2,52), przeszedł do dojrzewania Ciała Chrystusa (por. Ef 4,13). Po referacie miała miejsce krótka i ciekawa dyskusja nad jego treścią.

W ramach konferencji ks. Dyrektora, zaprosiliśmy na spotkania wtorkowe kilka interesujących osób. Wśród nich byli: pan Michał Piekara, odpowiedzialny wspólnoty *Przymierze Wojowników*, której misją jest promowanie chrześcijańskiego modelu mężczyzny i świadomości bycia mężczyzną; ksiądz Sławomir Łubian, psycholog, z tematem *Problematyka zagadnień związanych z relacją duchownych do dzieci*; ks. dr Marcin Kaznowski z konferencją o ks. Bosko z racji Roku Jubileuszowego 200-lecia urodzin; ksiądz Maciej Makuła z Ośrodka Misyjnego z Warszawy, który podjął temat Salezjańskich Mediów i Misji. W maju odbyło się liturgiczne spotkanie formacyjne, które poprowadził ks. dr Stanisław Mieszczak SCJ, jeden z najbardziej cenionych liturgistów krakowskich. W czerwcu zaprosiliśmy księdza dra Jana Hańderka SDB z konferencją na temat herbu salezjańskiego, świętując jego doktorat z teologii duchowości.

Spotkania konferencyjne w ubiegłym roku zakończył ks. inspektor Dariusz Bartocha. Przedstawił nam najnowszy dokument inspektorii krakowskiej: *Normy i zasady ochrony małoletnich w praktyce wychowawczej Towarzystwa Salezjańskiego*.

7. STUDIA

Studia przebiegały zgodnie z programem, opartym o *Ratio Studiorum pro Polonia*, wytycznymi UPJPII z Krakowa oraz założeniami *Formacji Salezjanów ks. Bosko*. Rok akademicki obejmował w sumie 30 tygodni wykładowych. Liczba ta została powiększona o jeden tydzień zajęć zorganizowanych w ramach ćwiczeń i warsztatów *Canticum* prowadzonych przez pana Andrzeja Korzeniowskiego, wykładowcę na Akademii Muzycznej w Krakowie. W styczniu odbyły się w naszym domu warsztaty z zakresu kierownictwa duchowego, w których uczestniczyli zarówno alumni, jak i kadra wychowawców seminarium. Temat kierownictwa duchowego wydaje się być jednym z najważniejszych w dzisiejszej formacji zakonnej i seminarialnej. Jest to również zagadnienie, któremu nasze zgromadzenie poświęca w ostatnim czasie szczególną uwagę.

W połowie lutego współbracia młodzi przeszli kurs organizowania rekolekcji dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Część teoretyczną i praktyczną spotkania przeprowadził ks. Piotr Lorek SDB – katecheta i kierownik oratorium z ośrodka salezjańskiego w Tarnowskich Górach.

a. Seminaria naukowe

W minionym roku akademickim prowadzono 7 seminariów naukowych w zakresie 7 przedmiotów:

1. Teologia biblijna – ks. dr Roman Mazur; ks. dr Ryszard Kempia; pani dr Maria Miduch;
2. Teologia dogmatyczna – ks. dr hab. Wojciech Życiński, prof. UPJPII;
3. Teologia moralna (bioetyka) – ks. dr hab. Jerzy Gocko, prof. KUL; ks. dr hab. Tadeusz

Biesaga, prof. UPJPII;

4. Liturgika – ks. dr Stanisław Mieszczak;
5. Prawo kanoniczne – ks. dr Wojciech Witkowski;
6. Teologia duchowości – o. dr hab. Marian Zawada OCD;
7. Patrologia – ks. dr hab. Dariusz Kasprzak OFMCap, prof. UPJPII.

b. Magisteria

17 lutego siedmiu naszych diakonów studiujących w Wyższym Seminarium Duchownym Towarzystwa Salezjańskiego w Krakowie (Krzysztof Cepil, Robert Gajewski, Marian Gruszczyk, Paweł Kosowski, Mateusz Koziółek, Bartosz Majchrzak, Mirosław Pudło) przystąpiło do egzaminu *Ex universa theologia*. Komisja egzaminacyjna, której przewodniczył prodziekan ds. studiów magisterskich – ks. dr hab. Roman Bogacz, prof. UPJPII, składała się z wykładowców Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie oraz promotorów prac magisterskich. Egzamin magisterski, połączony z obroną dyplomów, zakończył się uzyskaniem oceny bardzo dobrej przez wszystkich diakonów.

8. ŚWIĘCENIA, POSŁUGI, ŚLUBY WIECZYSTE

a. Święcenia prezbiteratu

Wieńczą formację duchową i intelektualną oraz całe przygotowanie formacyjne, które przebiega w przeciągu 9-10 lat. 23 maja siedmiu naszych diakonów przyjęło święcenia prezbiteratu. Msze święte z udzieleniem sakramentu święceń odbyły się w trzech inspektoriaty polskich: w Szczecinie, Krakowie i Wrocławiu.

Na krakowskich Dębnikach, w kościele pw. św. Stanisława Kostki, sakrament prezbiteratu przyjęło czterech salezjanów z inspektorii krakowskiej: dk. Krzysztof Cepil, dk. Marian Gruszczyk, dk. Paweł Kosowski oraz dk. Mateusz Koziółek. Uroczystości przewodniczył i święceń udzielił Jego Eminencja, kardynał Stanisław Dziwisz, metropolita krakowski. We wrocławskim kościele pw. św. Michała Archanioła, z rąk biskupa pomocniczego diecezji kaliskiej Łukasza Buzuna, święcenia

przyjęło dwóch współbraci: dk. Robert Gajewski i dk. Bartosz Majchrzak. W Szczecinie, w kaplicy Zespołu Szkół Salezjańskich, do grona prezbiterów dołączył dk. Mirosław Pudło. Święceń udzielił mu biskup Henryk Wejman, biskup pomocniczy szczecińsko-kamieński.

b. Święcenia diakonatu

27 czerwca, w kościele rektoralnym pod wezwaniem Najświętszej Maryi Panny Wspomożenia Wiernych na Łosiówce, dziewięciu naszych współbraci: Przemysław Jaskot, Mateusz Macinkiewicz, Arkadiusz Orzechowski, Łukasz Piskuła, Karol Romankiewicz, Grzegorz Siwak, Dawid Szczepanik, Mikołaj Wyczałek i Piotr Zieliński, przyjęło pierwszy stopień święceń – diakonat. Posługi udzielił Jego Ekscelencja Marek Szkudło, biskup pomocniczy archidiecezji katowickiej.

c. Posługi akolitu i lektoratu

8 grudnia to data udzielania posługi akolitu alumnom naszego seminarium. Również w tym roku ośmiu kandydatów do kapłaństwa otrzymało z rąk Księdza Inspektora Dariusza Bartochy SDB z Krakowa posługę akolitu w uroczystość Niepokalanego Poczęcia. Wydarzenie to miało miejsce podczas uroczystej Mszy świętej sprawowanej w kaplicy seminaryjnej na Łosiówce.

W sobotę, 7 lutego, współbracia z trzeciego kursu otrzymali posługę lektoratu, która, zgodnie z przepisami Kościoła, uprawnia mężczyzn do proklamowania Słowa Bożego w zgromadzeniu liturgicznym. Lektorat jest pierwszą posługą na drodze ku kapłaństwu. Mszy świętej przewodniczył i okolicznościową homilię wygłosił ks. Alfred Leja SDB – przełożony Inspektorii św. Jana Bosko z siedzibą we Wrocławiu.

Uroczystość przyjęcia lektoratu zbiega się zawsze z Dniem Wdzięczności w naszej wspólnotce zakonnej. Tego dnia, wraz z przybyłymi na Łosiówkę bliskimi: rodzicami, rodzeństwem i przyjaciółmi, dziękujemy Panu Bogu za dar powołania salezjańskiego i naszej wspólnoty. To wyjątkowy dzień w ciągu roku, kiedy nasi bliscy mogą naocznie przekonać się, jak żyjemy w murach naszego domu, w specyfice powołania salezjańskiego.

d. Śluby wieczyste

Są naszym dobrowolnym zobowiązaniem wobec Chrystusa, Kościoła, Zgromadzenia i współbraci do życia wspólnego według rad ewangelicznych. Jest to najważniejsze wydarzenie w życiu salezjanina – profesja wieczysta, do której przygotowujemy się przez 6 do 9 lat. Sześciu naszych współbraci w sierpniu bieżącego roku złożyło swoją profesję wieczystą, stając się salezjanami ks. Bosko na całe życie. Uroczystość była obchodzona w czterech inspektoriaty, w różnych miastach związanych z naszą działalnością – w Czerwińsku, Wrocławiu, Oświęcimiu i Szczecinie.

9. BIBLIOTEKA

W rok akademickim 2014/2015 praca Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego Towarzystwa Salezjańskiego skupiła się przede wszystkim na sukcesywnym porządkowaniu zbioru. Nieustannie kontynuujemy pracę przy segregacji książek, które spływają w postaci różnego rodzaju darów. W tym roku od wielu darczyńców otrzymaliśmy ponad 150 kartonów książek, które w znacznej części zostały posegregowane i przypisane do zbioru właściwego lub umieszczone w zbiorze dubletów. Prowadzimy również zakup nowych pozycji pojawiających się na rynku wydawniczym. W tym roku akademickim zakupionych zostało 698 nowych książek. Na bieżąco prowadzona jest prenumerata 100 tytułów czasopism, które są zamawiane w przedsiębiorstwie Kolporter SA oraz bezpośrednio w redakcjach. Gromadzimy także różnego rodzaju wydawnictwa audiowizualne (filmy, audiobooki, płyty CD itp.), które niestety, z powodu nawału pracy, czekają na opracowanie. Regularnie uzupełniane są zasoby czytelni. Obecnie w katalogu znajduje się ok. 102 000 tysięcy rekordów.

W ostatnich latach udało nam się dostosować opisy katalogowe do obowiązujących międzynarodowych standardów; przeszliśmy bowiem z formatu MARC BN na MARC 21. Przygotowujemy się również do zmiany programu. Dotychczasowy MAK przestał się rozwijać i choć wciąż jest jeszcze używany, niezbędna jest jego zmiana w najbliższym czasie. Nasz wybór padł na darmowy program biblioteczny KOHA. Z tego też powodu staliśmy się członkiem Konsorcjum KOHA, które zostało założone w celu implementacji tegoż programu na rynku polskim. W projekt ten zaangażowanych jest kilka polskich uczelni, a prym wiodą tu biblioteki Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego oraz Politechniki Krakowskiej, które posiadają odpowiednie zaplecze kadrowe. Zmiana programu niestety wiąże się z koniecznością pewnej przebudowy naszej bazy elektronicznej i jej uporządkowania. Prace nad tym problemem wkrótce się rozpoczną.

Biblioteka podejmuje współpracę z innymi bibliotekami kościelnymi. Robi to, uczestnicząc w pracach Federacji Bibliotek Kościelnych FIDES.

10. FORMACJA SEMINARYJNA

Zasadnicze cele formacji w poszczególnych wymiarach (ludzki, duchowy, intelektualny i duszpastersko-wychowawczy) są zawarte w dokumentach Kościoła i Zgromadzenia, a ich ukonkretnienie następuje poprzez opracowanie i realizowanie Programu Życia Wspólnoty. W minionym roku wyznaczyliśmy sobie następujące cele formacyjne:

a. Salezjanin mistyk – czyli skupiony na Bogu (formacja duchowa)

Cele w tym wymiarze dotyczyły przede wszystkim: podtrzymywania dodatkowych inicjatyw modlitewnych oraz głębszego zaangażowania w tym wymiarze, a także dowartościowania Kwartalnych Dni Skupienia, miesięcznych Dni Skupienia, czytania duchownego, *lectio divina* oraz kierownictwa duchowego. Troska o życie duchowe znalazła swój wyraz w wierności *Osobistemu programowi życia* oraz podejmowaniu wspólnotowych inicjatyw dotyczących życia duchowego (adoracja Najświętszego Sakramentu). Szczególnie ważnym elementem formacji salezjanów jest towarzyszenie powołaniowe w wymiarze kierownictwa duchowego, spowiedzi. Pragnę podziękować naszym spowiednikom, i kierownikom duchowym – ks. Henrykowi Badurze, ks. Dariuszowi Porzuckowi, ks. Krzysztofowi Niżniakowi – za pełną poświęcenia wierność konfesjonalowi i dyspozycyjności w każdym czasie.

b. Salezjanin prorok – zaangażowanie w życiu wspólnotowym (formacja ludzka)

W tym wymiarze formacji celem naszym stało się: uczenie się odpowiedzialnego wykorzystania wolnego czasu, pielęgnowanie braterskiego kontaktu ze współbraćmi, dowartościowanie wieloletnich pracowników naszego domu oraz nabywanie nowych umiejętności.

c. Salezjanin sługa – czyli oddany pracy z młodzieżą (formacja intelektualna i duszpasterska)

W Programie zwróciliśmy uwagę na jakość naszego przygotowania intelektualnego, na nasze uczestnictwo w sympozjach, zaangażowanie duszpasterskie. Ważnym postanowieniem było dla nas odpowiednie świętowanie dni patriotycznych (Dzień Niepodległości, Dzień Żołnierzy Wyklętych).

Przygotowanie pastoralne w naszym seminarium realizowaliśmy w następujących formach:

– ćwiczenia i praktyki objęte programem studiów w ramach przedmiotów pastoralnych i katechetycznych;

– praktyki wakacyjne, świąteczne, raz w tygodniu,

– zaangażowania stałe, które podjęliśmy już wcześniej i nadal realizujemy, czyli:

1 - Wystawianie Misterium Męki Pańskiej na scenie naszej sali teatralnej;

2 - Pomoc w przeprowadzeniu niedzieli powołaniowej;

3 - Organizacja Uroczystości św. Jana Bosko z udziałem młodzieży;

4 - Prowadzenie rekolekcji wielkopostnych;

5 - Pomoc w organizacji dni skupienia dla młodzieży;

- 6 - Pomoc w organizacji Świąt Młodzieży w inspektoriat macierzystych;
 - zaangażowania systematyczne:
- 1 - Zaangażowanie w duszpasterstwo młodzieżowe przy kaplicy MB Wspomożenia Wiernych (Ziemia Boga, ministranci, schola);
- 2 - Zaangażowanie w pracę Wolontariatu Misyjnego;
- 3 - Pomoc w Saltromie w prowadzeniu Świątlicy „Świat dziecka”;
- 4 - Pomoc w Oratorium w Pychowicach;
- 5 - Zaangażowanie w zespole muzycznym LO w Nowej Hucie;
- 6 - Zarządzanie stroną www.losiowka.pl, artykuły ze zdjęciami z życia seminaryjnego (święta, okolicznościowe imprezy, itp.); wydanie dwóch numerów ŁOŚ PRESSU (Narodzenie Pańskie i Wielkanoc).

Ważnym wydarzeniem formacyjnym było przybycie do naszej wspólnoty 26 kwietnia księdza Ivo Coelho – Rady Generalnego ds. Formacji w naszym Zgromadzeniu. Towarzyszył mu jego najbliższy współpracownik ks. Chris Saldanha. Pochodzący z Indii nasz gość wizytował w tych dniach wszystkie domy formacyjne w Polsce, nasze seminarium krakowskie, Łąd – postnowicjat oraz dwa nowicjaty w Kopcu i Kutnie.

Trwające dwa dni odwiedziny wypełnione były spotkaniami z formatorami i studentami. Podczas tradycyjnego salezjańskiego słówka na dobranoc ksiądz radca, odnosząc się do przesłania Kapituły Generalnej 27, mówił o formacji jako o ciągłym procesie upodabniania naszych serc do Serca Jezusowego. W poniedziałek rano przewodniczył Eucharystii i wygłosił słowo Boże. Mówił o potrzebie otwierania się na otaczający nas świat, zwłaszcza ludzi młodych, odnosząc się przy tym do obrazu Chrystusa Dobrego Pasterza.

11. WAŻNIEJSZE WYDARZENIA

a. Ewangelizacyjne i modlitewne

- Raz w roku, 1 października, we wspomnienie św. Teresy od Dzieciątka Jezus, udajemy się do Sióstr Karmelitanek w Krakowie, aby wspólnie się modlić. Prosimy wtedy Siostry o modlitwę za naszą wspólnotę seminaryjną. Z okazji Roku Życia Konsekrowanego, udaliśmy się tam po raz drugi, 2 lutego, aby uczestniczyć w uroczystej Eucharystii. Liturgię ubogacił występ naszego chóru seminaryjnego *Canticum*.

- Już po raz drugi nasz zespół muzyczny ŁośBand uczestniczył w dorocznym spotkaniu z Polonią zamieszkującą niemieckie miasto Ingolstadt, gdzie Polską Misję Katolicką prowadzi nasi współbracia salezjanie. W planie kilkudniowej wizyty w kwietniu były: Eucharystia z parafianami, ewangelizacja dla młodzieży zebranej w kościele w Monachium, dzielenie się świadectwem życia z Bogiem przeplatane wspólnym muzykowaniem oraz indywidualne spotkania z naszymi rodakami.

- Druga inicjatywa ewangelizacyjna, która ruszyła w połowie kwietnia i trwała do końca czerwca, była inspirowana przez rektora kościoła seminaryjnego na Łosiówce, ks. dr Roberta Bielena SDB. Jej hasło to *Ewangelizacja wałów, czyli ewangelizacyjne niedziele*. W każdą niedzielę tego okresu między godziną 15.00 a 17.00 ewangelizatorzy zapraszali spacerowiczów do nawiedzania kościoła i krótkiej adoracji Najświętszego Sakramentu oraz skorzystania ze spowiedzi świętej.

- 20 czerwca na Warszawskiej Pradze obchodziliśmy główne, ogólnopolskie uroczystości obchodów 200-lecia narodzin Księdza Bosko. Warszawę szturmowało całe spektrum wspólnot i grup salezjańskich, począwszy od Byłych Wychowanków Salezjańskich, Salezjanów Współpracowników, na młodzieżowych grupach ewangelizacyjnych kończąc. Eucharystii przewodniczył Przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski – Arcybiskup Stanisław Gądecki. On również wygłosił homilię, której tematem przewodnim było Królestwo Boże i osoba Księdza Bosko. Program popołudniowy był radosnym świętowaniem Jubileuszu poprzez modlitwę, zabawę i koncerty.

- 11 października uczestniczyliśmy już w X Pieszej Pielgrzymce Śladami Karola Wojtyły Robotnika z Dębnik do Łagiewnik. Na zakończenie pielgrzymki celebrowaliśmy wspólną Eucharystię w Centrum Św. Jana Pawła II oraz odmówiliśmy Koronkę do Miłosierdzia Bożego.

Wśród różnych wydarzeń warto wspomnieć nasz wspólny, seminaryjny wypoczynek, który realizujemy po czasie wytrwałej nauki i akcjach wakacyjnych. Przed rozpoczęciem wykładów, w po-

lowie września wyjechaliśmy na kilku dniową integrację do Zakopanego. Po zakończeniu pierwszego semestru nauki, czas zimowego odpoczynku spędziliśmy wśród gór w Szczyrku przy sanktuarium M. B. Szczyrkowskiej. Kurs jazdy narciarskiej dla naszych najmłodszych współbraci przeprowadził ks. Wojciech Krawczyk, jeden z nielicznych dyplomowanych instruktorów jazdy narciarskiej wśród salezjanów. Nasze regularne życie seminaryjne przeplatałyśmy różnymi wydarzeniami, kulturalnymi i pobożnymi – Cецyliadą, Mikołajkami, Wigilią Narodzenia Pańskiego, Kolędą, Dniem Wspólnoty, Pożegnaniem diakonów i imieninami, które każdy z nas obchodzi we wspólnocie.

b. Kulturalne

W ubiegłym roku akademickim pod względem kulturalnym udało się zrealizować kilka pomysłów:

- Powstała seminaryjna kolekcja audiobooków złożona z oryginalnych, nagranych konferencji wygłoszonych na różnych sympozjach i sesjach formacyjnych, duchowych i biblijnych Ośrodka Formacji Salwatorianów w Krakowie.

- Kilkrotnie organizowane były wyjścia do kina, m.in. na takie filmy jak: *Miasto 44*, *Ziemia Maryi*, *Służby specjalne*, *Bogowie*, *Ojciec Matteo* i inne. Filmy dotyczyły przede wszystkim tematyki związanej z wiarą, historią Polski i Kościoła oraz współczesnymi wyzwaniami, jakie stawia przed nami świat.

- Przy naszym seminarium od kilku lat organizuje spotkania wspólnota „Ziemia Boga”, która skupia studentów i wszystkich innych poszukujących Boga. Pod okiem reżysera, pana Marcina Kobierskiego (który reżyseruje także nasz spektakl *Misterium Męki Pańskiej*), kilkakrotnie wystawiła w październiku i czerwcu spektakl *Jeszcze tej nocy* i *Jasne światło*, w którym nasza wspólnota licznie uczestniczyła.

- Kraków obfituje w rozmaite imprezy i wydarzenia kulturalne. W ciągu roku akademickiego miały miejsce kilkusobowe i wspólnotowe wyjścia na rozmaite imprezy i koncerty. Dużym przeżyciem dla nas wszystkich było wyjście na widowisko muzyczne *Metropolis*, w którym dyrygentem połączonych orkiestr był nasz wykładowca p. Andrzej Korzeniowski.

- Dużym wyzwaniem dla naszego chóru *Canticum*, jak również sporym sukcesem, było *Koncertowanie z Polsatem*. Nasz chór przygotował kolędę, którą w wigilijny wieczór mogła posłuchać cała Polska. Występ naszych współbraci został zarejestrowany i zaprezentowany w Telewizji Polsat. Znaleźliśmy się wśród takich sław muzyki i śpiewu, jak Zbigniew Wodecki, Anna Wyszkoni czy zespół Pectus.

c. Rekreacyjne

W naszym seminarium przez cały rok była możliwość czynnej rekreacji. Można było skorzystać z boiska „Salosu”, sali gimnastycznej przy Zespole Szkół Łączności, basenu „Radosna nowina 2000” w Piekarach. Istniała możliwość uprawiania różnych sportów w zależności od indywidualnych upodobań: zajęcia na siłowni, tenis ziemny, jazda na rowerze, na nartach, rolkach, udział w maratonach.

12. INWESTYCJE

Od stycznia do września 2015 roku, staraniem Inspektorii, zostało poddane gruntownemu remontowi główne skrzydło WSDTS, w który mieszkają obecnie współbracia młodszy i kadra. Remonty dotyczyły pokoi, toalet, korytarzy oraz pozostałych pomieszczeń. Do tego skrzydła zostały również przeniesione biura rektoratu, dziekanatu, pokój dla wykładowców i sale wykładowe. Zakupiono szereg nowych mebli, krzeseł i dokonano nowego wyposażenia wnętrz. Niektóre pomieszczenia zostały poszerzone, zmodernizowano starsze segmenty meblowe oraz zakupione nowe.

13. ZAKOŃCZENIE

Kończąc, pragnę wszystkim serdecznie podziękować za wspólne, często niełatwe życie pod jednym dachem. Z perspektywy minionego roku łatwiej zauważyć, ile udało nam się zrealizować

zamierzeń i planów, a ile jeszcze przed nami w nadchodzącym roku. Niektóre wydarzenia chcemy kontynuować, inne poprawiać, nieliczne usunąć.

Dziękuję tym, którzy bezpośrednio byli zaangażowani w działalność naszego Seminarium – wychowawcom, formatorom i wszystkim wykładowcom. Dziękuję najliczniejszej grupie współbraci z naszej wspólnoty, naszym najmłodszym, za bogactwo, które wnoszą we wspólnotę poprzez różne uzdolnienia i talenty, podpowiedzi i rady, zaangażowanie i odpowiedzialność. Dziękuję wszystkim tym osobom, które poprzez swoją pracę zapewniają nam dobre warunki życia. Składam podziękowanie całemu personelowi administracyjnemu i wszystkim naszym pracownikom, darczyńcom i przyjaciółom za ich ofiary i pomoc. W tej grupie są też salezjanie współpracownicy gromadzący się przy naszym seminarium.

Na zakończenie, słowa podziękowania kieruję do tych, którzy dźwigają pierwszy ciężar odpowiedzialności za formację młodego pokolenia salezjanów. Księżom Inspektorom za troskę i obecność wśród nas oraz księżom ekonomom inspektorialnym: Bóg zapłać!

Ks. Dariusz Kozłowski SDB
Rektor WSDTS
<http://doi.org/10.21852/sem.2016.1.16>

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI WYŻSZEGO SEMINARIUM DUCHOWNEGO TOWARZYSTWA SALEZJAŃSKIEGO W ŁĄDZIE NAD WARTĄ W ROKU SEMINARYJNYM 2014/2015

1. WPROWADZENIE

Współczesny świat stawia coraz to nowe wyzwania przed kapłanami i wychowawcami młodzieży. Salezjanie na wzór swego założyciela, św. Jana Bosko, starają się dobrze przygotowywać do swych zadań, by w myśl swych reguł zakonnych „być w Kościele znakami i nosicielami miłości Bożej do młodzieży”¹. Istotnym czasem formacji do życia zakonnego i kapłaństwa jest okres postnowicjatu. Etap ten ma miejsce w Wyższym Seminarium Duchownym Towarzystwa Salezjańskiego w Łądzie, gdzie już od 63 lat kolejne roczniki salezjanów formują się w wymiarze ludzkim, duchowym, intelektualnym i pedagogiczno-pastoralnym, aby być dobrze przygotowanymi do pracy duszpasterskiej i wychowawczej, zwłaszcza z młodzieżą. Odbyna się to w zgodzie z odpowiednimi dokumentami Kościoła. Dlatego też już tyle lat, przy wykorzystaniu systemu prewencyjnego św. Jana Bosko oraz w oparciu o zasady formacji kapłańskiej w Polsce i wskazania salezjańskiego zgromadzenia zakonnego, realizowany jest proces rozeznawania i rozwoju powołań oraz formacji duchowej i kształcenia młodych salezjanów. W omawianym roku akademickim proces ten miał dodatkowe konteksty: Rok Życia Konsekwentnego oraz Jubileusz 200-lecia urodzin św. Jana Bosko.

2. WSPÓŁBRACIA WSPÓLNOTY FORMACYJNEJ ŁĄDZKIEGO POSTNOWICJATU

W roku akademickim 2014/2015 funkcję rektora Wyższego Seminarium Duchownego Towarzystwa Salezjańskiego w Łądzie oraz przełożonego wspólnoty zakonnej sprawował ks. dr hab. Mariusz Chamarczuk. Wraz z nim zarząd seminarium i Radę Domu stanowili: ks. dr Radosław Błaszczuk (wikariusz dyrektora i katecheta), ks. mgr Tomasz Kościelny (prorektor ds. studiów), ks. dr Wojciech Gretka (wykładowca), ks. mgr Jacek Zdzieborski (wykładowca), ks. mgr Józef Dubinić (ekonom), ks. mgr Piotr Przyborski (proboszcz) i ks. mgr lic. Mariusz Słomiński (dyrektor salezjańskiej placówki opiekuńczo-wychowawczej „Dom Młodzieży” w Poznaniu). Ponadto, w skład wspólnoty zakonnej-seminaryjnej wchodziło: ks. mgr Marek Babicz (kierownik biblioteki seminaryjnej), ks. mgr lic. Czesław Banach, ks. mgr Robert Dmochowski (ekonom salezjańskiej placówki „Dom Młodzieży” w Poznaniu),

¹ *Konstytucje Towarzystwa św. Franciszka Salezego*, wydanie dwujęzyczne włosko-polskie, Rzym 1984, art. 2.

ks. mgr lic. Apoloniusz Domański (zmarł w październiku), ks. Władysław Grochal (długoletni kierownik biblioteki), ks. mgr lic. Władysław Kołyško (pracownik Ośrodka Duchowości Salezjańskiej w Łądzie, spowiednik alumnów i sióstr zakonnych), ks. dr Zenon Klawikowski (kierownik Ośrodka Duchowości Salezjańskiej w Łądzie, spowiednik), ks. mgr Józef Koszewnik, ks. mgr lic. Bolesław Leciej (spowiednik i rekolekcjonista), ks. Tadeusz Piaskowski (spowiednik), ks. Stefan Sztuba (proboszcz w Kowalewie) oraz 13 studentów I roku, 15 studentów II roku oraz 6 studentów III roku. Wszyscy alumni na kursie I i II studiowali filozofię, w tym 10 alumnów z kursu I oraz 9 alumnów z kursu II – dodatkowo pedagogikę. Kurs III, tak jak w latach poprzednich, składał się wyłącznie ze studentów pedagogiki.

3. WAŻNIEJSZE WYDARZENIA MINIONEGO ROKU SEMINARYJNEGO

Inauguracja roku seminaryjnego 2014/2015 świętowana była w Łądzie w dniu 27 września 2014 roku. Zgodnie z tradycją, została ona poprzedzona pielgrzymką wspólnoty postnowicjackiej do Sanktuarium Matki Bożej Pocieszenia w Kawnicach, która miała miejsce dwa dni wcześniej. Świętowanie dnia inauguracji zapoczątkowano uroczystą Eucharystią w kościele parafialnym pw. NMP i św. Mikołaja (przewodniczył jej przełożony Inspektorii św. Wojciecha, ks. dr Marek T. Chmielewski, a homilię wygłosił ks. Alfred Leja – inspektor wrocławskiej Inspektorii św. Jana Bosko), po czym uczestnicy uroczystości zbrali się w Sali Opackiej. Po przywitaniu gości przez Księdza Rektora, Prorektor ds. studiów przedstawił sprawozdanie z działalności seminarium w poprzednim roku akademickim.

Wykład inauguracyjny, pt. *Współczesne wyzwania wychowawczo-katechetyczne – refleksja socjopedagogiczna*, wygłosił prof. SWPS dr hab. Jacek Kurzępa, po czym nastąpiła immatrykulacja alumnów I-go roku, której dokonali wspólnie przełożeni Inspektorii Piłskiej (ks. Marek Chmielewski), Krakowskiej (ks. Dariusz Bartocha), Warszawskiej (ks. Andrzej Wujek) i Wrocławskiej (ks. Alfred Leja), poprzez wręczenie indeksów i legitymacje seminaryjne trzynastu alumnom. Wszyscy alumni I roku otrzymali również indeksy praktyk, przydatne w dokumentowaniu licznych form zaangażowania. W okolicznościowych wystąpieniach głos zabrali m.in. Księża Inspektorzy, a także Wójt Gminy Łądek. Po odczytaniu pozdrowień od nieobecnych zebrani odśpiewali dwie zwrotki *Gaudeamus igitur*, aby tradycji stało się zadość. Całości dopełnił jak zwykle uroczysty obiad w refektarzu zakonnym.

Kontynuowana była też wieloletnia tradycja wzajemnych odwiedzin pobliskich, zaprzyjaźnionych uczelni z okazji inauguracji roku akademickiego. W minionym roku władze WSD TS w Łądzie wzięły udział w dziesięciu inauguracjach zorganizowanych w wyższych uczelniach kościelnych i świeckich. Odwiedziły: Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Wyższe Seminarium Duchowne Towarzystwa Salezjańskiego w Krakowie, Prymasowskie Wyższe Seminarium Duchowne w Gnieźnie, Wyższe Seminarium Duchowne Towarzystwa Chrystusowego dla Polonii Zagranicznej w Poznaniu, Wyższe Seminarium Duchowne Diecezji Bydgoskiej im. bł. bp. Michała Kozala, Wyższe Seminarium Duchowne Zgromadzenia Misjonarzy Świętej Rodziny w Kazimierzu Biskupim, Wyższe Seminarium Duchowne Diecezji Kaliskiej w Kaliszu, Arcybiskupie Wyższe Seminarium Duchowne w Poznaniu, Wyższą Szkołę Kadr Menedżerskich w Koninie oraz Państwową Wyższą Szkołę Zawodową w Koninie.

Omawiany rok formacji przebiegał w tle wydarzeń ważnych dla Kościoła i Zgromadzenia Salezjańskiego. Rok życia konsekrowanego podkreślono między innymi podczas peregrynacji obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w październiku czy poprzez udział w spotkaniu w Gnieźnie. Nasi przedstawiciele, w osobach ks. dra Zenona Klawikowskiego i ks. Tomasza Kościelnego, wzięli też z tej okazji udział w kwietniowym watykańskim sympozjum w Rzymie.

Był to też rok 200-lecia urodzin św. Jana Bosko. Już w dniach 19-21 września całe seminarium wzięło udział w spotkaniu z Przełożonym Generalnym Salezjanów w Szczecinie.

W ciągu roku jeszcze dwukrotnie społeczność seminaryjna spotkała się z członkami Rady Generalnej – najpierw z ks. Tadeuszem Rozmusem podczas jego wizytacji WSD TS, a następnie w kwietniu – z radcą ds. formacji ks. Ivo Coehlo. Wszyscy też byli obecni na specjalnym kwietniowym sympozjum na UKSW w Warszawie. W seminarium zaś gościł Ksiądz Bosko w peregrynującym po inspektorii piłskiej obrazie.

Podobnie jak w latach poprzednich, miało miejsce sporo inicjatyw w obszarze działalności edukacyjnej i kulturalnej. Wśród nich warto wymienić: koncert Orkiestry Filharmonii Poznańskiej

z cyklu *Wiedeńscy nad Wartą* (13 września), akademię z okazji Dnia Papieskiego (12 października), obchody Dnia Edukacji Narodowej (14 października), uroczysty koncert *Małe muzykowanie* (11 listopada) w wykonaniu okolicznej młodzieży czy wieczór muzyczny, czyli *Cecyliadę* (25 listopada). Kontynuowana była działalność koła teatralnego alumnów przygotowującego z wielu okazji przedstawienia autorstwa kleryków.

Ważną rolę wśród odbywających się w Łądzie imprez kulturalnych odgrywa Festiwal Kultury Słowiańskiej i Cysterskiej. Jego jedenasta już edycja odbyła się w dniach od 6 do 7 czerwca 2015 roku pod hasłem *Rzeki i ludzie*. Seminarium jest jednym ze współorganizatorów tego wydarzenia. Dopelnienie wymiaru kulturalnego stanowiły wystawy prezentowane w seminaryjnej galerii. Były to zarówno wystawy okolicznościowe, związane z rocznicami wydarzeń historycznych, jak i prezentowane przez dłuższy czas. Jedną z nich związana była z odkryciem przez ks. dra Janusza Nowińskiego cennych tkanin w ołtarzu św. Urszuli. Kolejną z nich, ornitologiczną, autorstwa ks. dra Zenona Klawikowskiego, można podziwiać do dziś.

Istotną przeszerzeń przygotowania alumnów do pracy duszpasterskiej i wychowawczej stanowią także koła zainteresowań. Jednym z nich jest grupa animacji medialnej *Art. 43*, która np. z okazji święta św. Franciszka Salezego – patrona dziennikarstwa – przygotowała dla seminarium interesujący program. Jednym z jego punktów była prezentacja nagranych na tę okazję słów Przełożonego Generalnego na temat środków społecznego przekazu i ewangelizacji przez media. Jest to grupa aktywna przez cały rok akademicki – wystarczy wspomnieć multimedialne nowenny z okazji różnych uroczystości czy filmy z cyklu *200 słówek na 200-lecie*. Członkowie *Art. 43* prowadzą też stronę internetową seminarium, jak również wydają czasopismo kleryckie *Lenda*. W omawianym roku wydano trzy kolejne numery tego periodyku.

Innym jest koło przewodników po łądzkim klasztorze. Pod okiem kustosa, ks. dra Janusza Nowińskiego, najpierw szlifują oni swoją wiedzę na temat tego Pomnika Dziedzictwa Narodowego, a następnie dzielą się nią z licznymi pielgrzymami. Sami też pielgrzymują – również w tym roku akademickim odbyła się wycieczka śladami cystersów, zorganizowana pod kierownictwem ks. Marka Babicza. Podobną wycieczkę szlakiem piastowskim zorganizował w ramach wykładów z historii Kościoła ks. prof. UKSW dr hab. Jan Pietrzykowski.

Ważny w formacji jest także wymiar patriotyczny. Z okazji rocznicy wprowadzenia stanu wojennego została zaprezentowana wystawa wydawnictw bezdebitowych. Także Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych (1 marca) został podkreślony wystawą okolicznościowych wydawnictw. Na co dzień o stronę patriotyczną dbają klerycy zrzeszeni w 2 Kręgu Starszoharcerskim „Mafeking” ZHR, organizując dla chłopców z 1 Łądzkiej Drużyny Harcerzy liczne imprezy. Przykładem jest udział – już po raz wtóry - w październikowej akcji IPN i rozgłośni radiowych pod nazwą *Znicze pamięci*.

Rokrocznie ważny moment w każdym wyższym seminarium duchownym stanowią –wieńczące poszczególne etapy formacji seminaryjnej – posługi oraz święcenia diakonatu i prezbiteratu. I w tym roku seminaryjnym Łąd gościł neoprezbiterów z salezjańskiego WSD w Krakowie, którzy odprawili tu *Mszę św. prymicyjną*.

Poczesne miejsce wśród wydarzeń dydaktyczno-naukowych zajmują konferencje i sympozja. I tak 17 października 2014 r. staraniem ks. dra Radosława Błaszczyka zorganizowano XXVIII Łądzkie Sympozjum Liturgiczne pod hasłem *Świadomość eucharystyczna wczoraj i dziś*. Po raz drugi, w dniu 21 czerwca, zostało zorganizowane Łądzkie Sympozjum Pedagogiczne pod tytułem *Duchowość w pedagogice – pedagogika duchowości*. Sympozjum to ma charakter międzynarodowy, a jego współorganizatorem jest Wydział Nauk Pedagogicznych UKSW. Zostało również zorganizowane (13 czerwca 2015 r.) sympozjum z dziedziny historii sztuki pod hasłem *Lenda medii aevi*.

Wykładowcy i alumni brali też udział w wydarzeniach zewnętrznych o charakterze naukowym. Nie sposób je tu wszystkie wymienić, należy jednak odnotować, że łącznie był tu udział w 33 konferencjach naukowych i sympozjach zewnętrznych, z tego wielu międzynarodowych (2 za granicą) oraz 7 sympozjach na miejscu, z tego 4 o charakterze spotkań dla środowiska edukacyjnego, a 3 o charakterze konferencji naukowych. Większość alumnów miała okazję uczestniczyć w przynajmniej jednym sympozjum wyjazdowym, siedmiu alumnów – w dwóch tego typu wyjazdach, a jeden (Krystian

Lipiński) – w trzech. Wśród kadry dydaktycznej ks. Tomasz Kościelny uczestniczył w 14 sympoziach, ks. Zenon Klawikowski – 8, ks. Mariusz Chamarczuk – 7, ks. Marek Babicz – 4, a ks. Radosław Błaszczuk, ks. Bolesław Leciej i ks. Jacek Zdzieborski – w trzech.

Interesujące dopełnienie tematyki naukowej stanowi udział alumnów we wskrzeszonej przed kilkoma laty inicjatywie cyklicznych spotkań dla nauczycieli w łódzkim klasztorze, które w omawianym roku przybrały szerszą formułę – otwartą dla przyjaciół i sympatyków klasztoru. Pierwsze z nich odbyło się 6 XI 14 r. z konferencją ks. dra Janusza Nowińskiego *Skarby łódzkiego zabytku*. Kolejne – 18 XII 13 r. – połączono z dzieleniem się opłatkiem. Następnym było spotkanie wiosenne, na którym ks. dr Janusz Nowiński opowiedział o swym łódzkim odkryciu. Współorganizatorami tych spotkań są: seminarium oraz Towarzystwo Naukowe Franciszka Salezego.

W omawianym roku kontynuowane były również konińskie kolokwia z cyklu *Porozmawiajmy o...*, w których także brali udział klerycy. Zapoczątkowane zostały spotkaniem z prof. drem hab. Brunonem Hołystem 24 XI 14 r., które odbyło się pod hasłem *Bezpieczeństwo w wymiarze społecznym i osobistym*. Drugim było spotkanie z postacią płka Kuklińskiego przy okazji otwarcia wystawy o nim w Parafii św. M. M. Kolbego, a ostatnim – kolejne spotkanie z ks. prof. Henrykiem Skorowskim.

4. ALUMNI I KADRA DYDAKTYCZNO-NAUKOWA ORAZ PERSONEL ADMINISTRACYJNO-PORZĄDKOWY

W roku akademickim 2014/2015 w WSD TS studia odbywało 34 alumnów (I rok: 13, II rok: 15, III rok: 6). Formacja seminaryjna obejmowała cztery podstawowe wymiary: ludzki, duchowy, intelektualny i pastoralny. W przypadku seminarium salezjańskiego wymiar pastoralny łączy się z charyzmatem salezjańskim.

Regularnej oceny wzrostu w wymiarze ludzkim, intelektualnym, duchowym oraz pastoralnym dokonywano w trakcie miesięcznych i kwartalnych dni skupienia, rokrocznych rekolekcji, zebrań Rady Domu oraz tzw. skrutyniów. Całoroczne przygotowanie alumnów do pracy duszpasterskiej i pedagogicznej miało miejsce między innymi w salezjańskim oratorium w miejscowej parafii i podczas spotkań formacyjno-powołaniowych w ramach tzw. weekendów z Księdzem Bosko. Niemalą rolę odegrały także tzw. wyjazdy powołaniowe do salezjańskich placówek w Polsce i za granicą (Berlin, Sztokholm). Część alumnów w okresie wakacyjnym była w Niemczech, Włoszech i krajach byłego Związku Radzieckiego, gdzie oprócz praktyk duszpasterskich mogli pogłębiać znajomość języków obcych. Kontynuowano z pomocą alumnów rekolekcje w Zakładzie Poprawczym w Witkowie, które były powiązane z praktykami.

W roku akademickim 2014/2015 zajęcia dydaktyczne w studentacie filozoficznym prowadziło pięciu wykładowców posiadających stopień naukowy doktora habilitowanego: ks. Mariusz Chamarczuk (metodologia pracy naukowej), ks. Grzegorz Hołub (wstęp do filozofii), ks. Tadeusz Kołosowski prof. UKSW (język łaciński), ks. Zbigniew Łepko prof. UKSW (antropologia filozoficzna) i ks. Jan Niewęglowski prof. UKSW (pedagogika ogólna). Zajęcia dydaktyczne prowadziło także czternastu wykładowców ze stopniem naukowym doktora: ks. Radosław Błaszczuk (liturgika, język włoski i proseminarium), ks. Marek T. Chmielewski (salezjańska duchowość młodzieżowa), ks. Wojciech Gretka (metafizyka, historia filozofii starożytnej, historia filozofii nowożytnej, filozofia Boga, teoria poznania), Szymon Grzelak (warsztaty integracyjne), ks. Kazimierz Gryźnia (historia filozofii współczesnej), ks. Stanisław Jankowski (Pismo św.), ks. Zenon Klawikowski (język włoski), Ewa Matyba (fonetyka), Jolanta Próchniewicz (warsztaty integracyjne), ks. Ryszard Sadowski (logika, ogólna metodologia nauk), ks. Maciej Sarbinowski (religiologia), ks. Maciej Szczepankiewicz (muzyka kościelna, śpiew z emisją głosu), ks. Jarosław Wąsowicz (historia Kościoła, proseminarium), ks. Andrzej Wujek (historia filozofii średniowiecznej), a także dziesięć osób z dyplomem magistra: ks. Marcin Balawander (chór, orkiestra), ks. Józef Dubiniec (urbanitas sacerdotalis), Mirosław Glazik (laboratorium – teatr), ks. Tomasz Kościelny (proseminarium), Przemysław Kuchowicz (wychowanie fizyczne), Zbigniew Łuczak (język angielski), Eugeniusz Ochowiak (język niemiecki), ks. Mariusz Słomiński (pedagogika specjalna), Barbara Wróbel (trening interpersonalny), ks. Jacek Zdzieborski (dydaktyka ogólna, język włoski i proseminarium).

Dopełnienie pracy seminarium stanowią pracownicy socjalno-gospodarczy. Warto im podziękować za pracę na rzecz całej wspólnoty seminaryjnej. W ubiegłym roku byli to: Renata Ciu-

bak, Henryk Dróbka, Jolanta Grzywińska, Iwona Kielichowska, Wiesława Kwiatkowska, Bogumiła Olejniczak, Henryk Smuśkiewicz, Barbara Stogińska, Barbara Szcześniak, Anna Tomczak, Grzegorz Woźniak, Zenon Woźniak.

5. KONTYNUACJA NOWEGO KIERUNKU STUDIÓW

Już czwarty rok z rzędu kontynuowano nowy kierunek studiów. Obok dwuletnich studiów filozoficznych, alumni mają możliwość studiować równolegle pedagogikę. W ten sposób część postnowicjuszy jest studentami Wydziału Nauk Pedagogicznych UKSW w Warszawie. Podejmując studia niestacjonarne w zakresie pedagogiki resocjalizacyjnej i opiekuńczo-wychowawczej, alumni, równolegle z wymogami studiów seminaryjnych, realizują przez trzy lata program studiów zgodny z wymogami Wydziału Nauk Pedagogicznych UKSW w Warszawie (przedmioty, ilość godzin wykładowych, ćwiczeń, seminariów oraz konwersatoriów). Daje to możliwość uzyskiwania licencjatu na podjętym kierunku studiów. W roku akademickim 2014/15 działalność tę z powodzeniem kontynuowano, a zajęcia dydaktyczne w ramach studentatu pedagogicznego prowadził jeden wykładowca z tytułem profesora zwyczajnego: prof. dr hab. Jan Piskurewicz (historia myśli pedagogicznej), dziesięciu wykładowców posiadających stopień naukowy doktora habilitowanego: ks. Mariusz Chamarczuk (wprowadzenie do socjologii, edukacja kulturalna, pedagogia Jana Pawła II), ks. Stanisław Chrobak prof. UKSW (teoretyczne podstawy wychowania), Anna Fidelus prof. UKSW (metodyka pracy resocjalizacyjnej, seminarium licencjackie), Adam Fijałkowski (historia myśli pedagogicznej), ks. Grzegorz Hołub (filozoficzne podstawy pedagogiki), Barbara Kałdon prof. UKSW (pedagogika resocjalizacyjna), Jadwiga Kuczyńska-Kwapisz prof. UKSW (pedagogika specjalna), ks. Jan Niewęglowski prof. UKSW (wprowadzenie do pedagogiki), Krystyna Ostrowska prof. UW (patologia społeczna z elementami kryminologii) oraz Wanda Zagórska prof. UKSW (psychologia rozwojowa i osobowości), jeden profesor z Włoch – ks. prof. dr Zbigniew Formella UPS (elementy prawa oświatowego, edukacja globalna, komunikacja interpersonalna), ponadto szesnastu wykładowców ze stopniem naukowym doktora: ks. Zbigniew Babicki (pedagogika opiekuńcza), Izabela Bukalska (socjologia edukacji), ks. Dariusz Buksik (psychologia społeczna, psychologia wychowawcza), Andrzej Cimiński (technologia informacyjna z elem. statystyki), ks. Marek T. Chmielewski (pedagogika chrześcijańska), Jolanta Łodzińska (wsparcie społeczne), Ewa Matyba (konwersatorium z wiedzy o plastyce), Piotr Rzymiski (biomedyczne podstawy rozwoju i wychowania), Bartłomiej Skowroński (metodologia badań pedagogicznych), ks. Bogdan Stańkowski (pedagogika społeczna), Andrzej Stempniak (prawo rodzinne i opiekuńcze, wybrane zagadnienia z prawa karnego), ks. Maciej Szczepankiewicz (konwersatorium z wiedzy o muzyce), Żaneta Tempczyk-Nagórka (subkultury młodzieżowe, praktyki pedagogiczne), a także osiem osób z dyplomem magistra: Mirosław Glazik (konwersatorium z wiedzy o teatrze), Magdalena Jelińska (psychologia rozwojowa i osobowości), ks. Tadeusz Kierbiedź (lektorat języka włoskiego), ks. Tomasz Kościelny (metodyka pracy opiekuńczo-wychowawczej, organizowanie i planowanie pracy w placówkach opiekuńczych, pedagogika resocjalizacyjna), ks. Michał Mejer (profilaktyka społeczna), Marek Skoczylas (projekty opiekuńczo-wychowawcze), Danuta Sokołowska (warsztat pracy pedagoga: pierwsza pomoc), ks. Jacek Zdzieborski (gerontologia społeczna, ochrona własności intelektualnej i ergonomia, podstawy dydaktyki), ks. Arnold Zimnicki (metodyka pracy pedagoga szkolnego, konwersatorium z metodyki gier i zabaw).

Należy zauważyć, że wykładowcy systematycznie podnoszą swoje kwalifikacje. Na przykład, przewód habilitacyjny w omawianym roku akademickim zwińczył sukcesem ks. Ryszard Sadowski – wykładowca i były rektor WSD TS w Łądzie.

W omawianym roku kontynuowane były praktyki studenckie zgodne z programem kierunku i specjalności. Praktyki w placówkach resocjalizacyjnych zrealizowano w Zakładzie Poprawczym w Witkowie, Zakładzie Poprawczym w Szubinie, Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Trzcińcu i w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Różanymstoku. Jak zwykle, więcej było placówek, w których studenci odbywali praktyki opiekuńczo-wychowawcze: począwszy od akcji wakacyjnych, głównie o charakterze socjoterapeutycznym, poprzez placówki socjalizacyjne o charakterze daw-

nych domów dziecka (w Częstochowie – salezianie, w Dębnie – salezianie, w Dobieszczyźnie – salezjanki, w Poznaniu – salezianie, w Pleszewie – salezjanki), placówki opiekuńczo-wychowawcze typu internackiego (bursy salezjańskie w Szczecinie i Warszawie) aż po placówki bardziej specjalistyczne: Dom Pomocy Społecznej ss. dominikanek w Mielżynie czy Pogotowie Opiekuńcze w Koninie.

Tegorocznym wyzwaniem były zmiany przepisów o szkolnictwie wyższym. Pociąga to za sobą konieczność powolnego wygaszania współpracy z WNP UKSW i poszukiwania innej uczelni, by alumni mogli studiować pedagogikę.

Niemniej po czterech latach studiowania alumnów na kierunku pedagogika o specjalności pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i resocjalizacyjna stało się oczywiste, że pomysł dopełnienia dotychczasowych, ogólnych studiów z zakresu filozofii o zagadnienia pedagogiczne był niezwykle trafny i bardzo potrzebny w praktyce. Na koniec omawianego roku jak zawsze dokonano podsumowania studiów pedagogicznych. W dniu 23 czerwca, na Wydziale Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, 8 studentów zdało pomyślnie egzamin licencjacki. Jedna praca została oceniona z wyróżnieniem. Na pewno warto kontynuować tę formę studiów.

6. BIBLIOTEKA I CZYTELNIĄ

Tradycyjne formy czytelnictwa powoli zdają się ustępować miejsca sposobom powiązanym z nowymi technologiami. Stąd dalszemu zmniejszeniu w minionym roku akademickim uległa ilość osób korzystających z biblioteki seminaryjnej. Choć do komputerowej bazy czytelników zapisanych było nadal ok. 1500 osób, to książki wypożyczało 109 osób. Łącznie odwiedzili oni bibliotekę (czyli dokonali wypożyczenia lub zwrotu książki) 837 razy. Ogółem czytelnikom wypożyczono 2150 książek. 7 osób korzystających z usług biblioteki oraz czytelnicy na miejscu otrzymało dostęp do 50 książek i 6 woluminów czasopism.

Księgozbiór wzrósł o 3670 książek i w dniu 18 lipca 2015 roku liczył 130 030 woluminów. Dlatego dokonuje się systematycznego zmniejszania ilości duplikatów, by zrobić miejsce na nowe nabytki. Minimalizowanie ilości dubletów dokonuje się poprzez przekazywanie książek współbraciom, wymianę z innymi bibliotekami, sprzedaż książek do antykwariatu.

W omawianym okresie kontynuowano wymianę międzybiblioteczną z 45 bibliotekami seminaryjnymi, zakonnymi i świeckimi. Prowadzono również wysyłkę czasopisma Towarzystwa Naukowego Franciszka Salezego „Seminare” do 50 bibliotek teologicznych, seminaryjnych i zakonnych. Dzięki życzliwości tej redakcji, lądzka biblioteka może prowadzić wymianę międzybiblioteczną i otrzymywać w zamian wiele wartościowych czasopism.

Mimo braku miejsca w magazynach bibliotecznych, systematycznie powiększany jest księgozbiór pedagogiczny. Kontynuowano też prenumeratę czasopism pedagogicznych, m.in. „Pedagogia ojcostwa”, „Społeczeństwo i rodzina”, „Człowiek w kulturze”, „Głos pedagogiczny”, „Problemy opiekuńczo-wychowawcze”. Rozpoczęto prenumeratę czasopism „Egzorcysta” i „Doradca w Pomocy Społecznej”. Personel biblioteki stanowiło 2 księży (ks. Marek Babicz i ks. Władysław Grochal), a pomocą służył 1 alumn oraz 2 stażystki.

7. ZAKOŃCZENIE

Gdyby spojrzeć na formację jako na proces ciągły, to czas formacji początkowej jest czasem szczególnym. To z jednej strony wymóg wzmoczonej pracy wielu osób wchodzących w skład wspólnoty wychowawczej: formatorów i wykładowców wraz z całym personelem pomocniczym, a z drugiej – dobrej współpracy ze strony alumnów, chętnie poddających się procesowi formacji i podejmujących autoformację. Stałym wsparciem służą też liczne osoby przychylnie seminarium. Mowa o gronie przyjaciół, którzy poprzez modlitwę i ofiary włączają się we wspólne dzieło. Tym większa jest dla nich wdzięczność.

Rok seminaryjny 2014/15 przeszedł do historii. Po wakacjach rozpocznie się kolejny rok formacyjny.